

En evig pagt

Ugens vers

"Jeg opretter min pagt med dig og dine efterkommere i slægt efter slægt, en evig pagt: Jeg vil være din og dine efterkommeres Gud"
(1 Mos 17,7).

Introduktion

Hvem af os kan ikke tydeligt huske fra vores barndom, at vi fik en sygdom, måske et anstrøg af lungebetændelse, der gjorde os meget syge, og som kunne udvikle sig til noget mere alvorligt. I vores febertilstand vågnede vi om natten og så i vores halvvågne tilstand vores mor eller far sidde i en stol ved siden af sengen i det bløde lys fra en natlampe.

På samme måde sad Gud i en vis forstand ved siden af sengen hos en verden, som var syg af synd, mens det moralske mørke begyndte at blive tættere i århundrederne efter syndfloden. Det var grunden til, at han kaldte Abram og lagde planer om gennem sin trofaste tjener at oprette et folk, som han kunne betro kundskaben om sig selv og give frelse.

Derfor indgik Gud en pagt med Abram og hans efterkommere, som mere detaljeret understregede den guddommelige plan for at frelse menneskene fra syndens følger. Herren ville ikke efterlade sin verden uden opsyn. Ikke, når den var i så stor nød. I denne uge vil vi se på flere af pagtens løfter.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad er Guds navn? Hvad betyder det? Hvorfor åbenbarede Gud sig for Abram med forskellige navne/titler? Hvilke navne benyttede han til at identificere sig? Hvorfor er navne vigtige? Hvilke betingelser eller forpligtelser var knyttet til pagten?

Ugens tekster

- 2 Mos 3,14
- 1 Mos 17,1-6
- 1 Mos 41,45
- Dan 1,7
- 1 Mos 15,7-18
- 1 Mos 17,1-14
- Åb 14,6-7

Jahve og pagten med Abraham

1 Mos 15,7

Navne kan af og til være ligesom varemærker. I vores sind bliver de så tæt forbundet med visse karakteregenskaber, at vi umiddelbart tænker på disse træk, når vi hører navnet. Hvilke træk kommer du fx til at tænke på, når du hører navne som Albert Einstein, Martin Luther King Jr., Gandhi eller Dorkas? Vi associerer dem alle med visse egenskaber og idealer.

På Bibelens tid lagde folk i Mellemøsten stor vægt på navnes betydning. "Jøderne opfattede altid et navn som enten et udtryk for et menneskes personlige egenskaber, eller tanker og følelser hos den person, der navngav. Det kunne også være et udtryk for omstændigheder omkring det tidspunkt, hvor navnet blev givet" *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, s. 523).

Da Gud første gang indgik i et pagtsfællesskab med Abram, identificerede han sig over for patriarken med et navn med fire hebraiske bogstaver (konsonanttegn), som vi skriver som JHVH, med vokaler læst som Jahve og oftest oversat som Herren i vores bibeloversættelser. 1 Mos 15,7 siger således: "Jeg er JHVH, som førte dig ud..." Men selv om navnet JHVH findes 6.828 gange i Det Gamle Testamente, er det til en vis grad indhyllet i hemmelighed. Det ser ud til at være en form af udsagnsordet hayah, "at være", hvor det ville betyde "Den evige", "Den eksisterende", "Den selveksisterende", "Den, der har livet i sig selv", "Den, der lever evigt". De guddommelige egenskaber, som synes at blive understreget i denne titel, handler om selv-eksistens og trofasthed. De peger på Gud som den levende Gud, livets ophav, i modsætning til hedningernes guder, som ikke havde nogen eksistens bortset fra i de tilbedendes forestilling. Gud forklarer selv betydningen af Jahve i 2 Mos 3,14: "Jeg er den, jeg er!" Denne betydning udtrykker, at Gud eksisterer i sig selv, og det antyder også hans herredømme over fortid, nutid og fremtid. Jahve er også Guds personlige navn. At Jahve bliver identificeret som den, der førte Abram ud af Ur, henviser til bekendtgørelsen af Guds pagt med ham i 1 Mos 12,1-3. Gud ønsker, at Abram skal kende hans navn; for det navn åbenbarer sider ved hans identitet, hans personlighed og hans karakter. Ud fra denne kundskab kan vi lære at have tillid til hans løfter (Sl 9,11; Sl 91,14).

Til eftertanke

Hvilke karakteregenskaber tænker du automatisk på, når du hører navnet Jahve? Er det kærlighed, godhed og omsorg eller frygt, hårdhed og straf? Hvilke tanker får du automatisk, når du tænker på navnet Jesus?

'El Shaddai

1 Mos 17,1

Jahve havde vist sig for Abraham flere gange tidligere (1 Mos 12,1.7; 1 Mos 13,14; 1 Mos 15,1.7.18). I teksten ovenfor viser Jahve sig igen for Abram ("Da ... viste Herren sig for ham"), og præsenterer sig som *'El Shaddai*, "den Almægtige", et navn, som kun forekommer i Første Mosebog og Jobs Bog. Navnet "Den Almægtige" består først af 'El, det grundlæggende navn for Gud, som blev brugt af de semitiske folk. Selv om den nøjagtige betydning af *Shaddai* ikke er helt sikker, synes "Almægtig" at være den mest korrekte oversættelse. (Sammenlign Es 13,6 og Joel 1,15). Det vigtigste i anvendelsen af dette navn synes at være en sammenligning mellem Guds storhed og magt og menneskenes svaghed og skrøbelighed.

1 Mos 17,1-6

Denne tekst hjælper med at placere situationen i en større sammenhæng. Hvorfor ønskede Gud på dette tidspunkt at understrege sin magt og storhed over for Abram? Hvad sagde Gud, som ville kræve, at Abram stolede på Guds magt og storhed (se især v. 6)?

En ordret oversættelse af 1 Mos 17,1-6 lyder: "Jahve viste sig for Abram og sagde: 'Jeg er *'El Shaddai*. Du skal vandre for mit ansigt og være fuldkommen. Jeg vil stifte en pagt mellem dig og mig, og jeg vil gøre dig uhyre talrig... Jeg gør dig til fader til en mængde folkeslag." Det samme navn optræder i 1 Mos 28,3, hvor Isak siger, at *'El Shaddai* vil velsigne Jakob og gøre ham frugtbar og talrig.

Et lignende løfte fra *'El Shaddai* findes i 1 Mos 35,11; 1 Mos 43,14; 1 Mos 49,25. Dette er afsnit, som antyder Guds store gavmildhed: 'El, den store og mægtige Gud, og *Shaddai*, den Gud, som har udtømmelig rigdom, som han er villig til at give til dem, som søger ham i tro og lydighed.

Til eftertanke

Det er blevet sagt, at hvis en rose hed noget andet, ville den dufte lige så godt. Tanken er, at navnet ikke betyder noget. Men hvor stor trøst og hvilket håb ville du have, hvis Herrens navn var "Den svage Gud", eller "Den skrøbelige Gud"? Læs indledningsverset til i dag igen. Udskift "Gud den Almægtige" med disse to andre navne. Hvilken betydning ville det have for din tro og din tillid til ham, hvis Herren havde præsenteret sig på den måde? Hvordan finder vi trøst i navnet *'El Shaddai*?

Fra Abram til Abraham

1 Mos 17,4-5

Guds navne har åndelig og teologisk betydning, men de er det havde menneskers også. Navne i Mellemøsten i oldtiden var ikke meningsløse måder at identificere mennesker på, som det ofte er tilfælde for os i dag. I dag gør det ikke den store forskel, om man kalder en pige Maria eller Susanne. Men for de gamle semitter havde personnavne stor åndelig betydning. Alle semitiske personnavne betyder noget, og består ofte af et udtryk eller en kort sætning, som bestod af et ønske eller et udtryk for tak fra forældrenes side. *Daniel* betyder fx "Gud er dommer"; *Joel* betyder "Jahve er Gud"; *Natanael* betyder "Guds gave."

På grund af den vægt, man lagde på navnes betydning, ville navne ofte blive ændret for at udtrykke store forandringer i en persons liv og omstændigheder.

1 Mos 32,28

1 Mos 41,45

Dan 1,7

Hvilke situationer handler disse tekster om, og hvorfor blev navnene ændret i disse situationer?

På en måde er det egentlig ikke så svært selv for os i dag at forstå betydningen af, hvad en person kaldes. Der er indirekte og til tider helt tydelige følgevirkninger. Hvis nogen hele tiden kaldes "dum" eller "grim", og hvis det er de eneste navne, der bruges om dem af mange mennesker, vil de navne med tiden påvirke personens opfattelse af sig selv. Hvis man giver en person et navn, som har en bestemt betydning eller ændrer deres navn, ser det ud til at være muligt at påvirke deres opfattelse af sig selv og dermed have indflydelse på, hvordan de opfører sig.

Med det i tanke er det ikke så svært at forstå, hvorfor Gud ønskede at forandre Abram til Abraham. Abram betyder "Fader er ophøjet". Gud ændrede det til Abraham, som betyder "Fader til en mængde". Når vi ser på pagtsløftet, hvor Gud siger: "Jeg gør dig uhyre frugtbar; jeg gør dig til folkeslag, og konger skal nedstamme fra dig" (1 Mos 17,6), giver navneforandringen bedre mening. Måske var det Guds måde at hjælpe Abraham til at have tillid til pagtsløftet, der blev givet til en 99 år gammel mand gift med en gammel kvinde, som indtil nu havde været ufrugtbar. Kort sagt ændrede Gud navnet for at styrke Abrahams tro på Guds løfter til ham.

Forskellige trin i pagten

1 Mos 12,1-2

I disse to vers åbenbares de første af tre trin i Guds pagtsløfte til Abram. Gud henvendte sig til Abram, gav ham en befaling og dernæst et løfte. Guds *henvendelse* udtrykker Guds nådige udvælgelse af Abram til at blive den første store person i hans specielle nådes-pagt. *Befalingen* indebærer en prøve på fuldkommen tillid til Gud (Hebr 11,8). *Løftet* (1 Mos 12,1-3.7) som i første omgang blev givet specifikt til Abrahams efterkommere, indbefatter til syvende og sidst et løfte til hele menneskeslægten (1 Mos 12,3; Gal 3,6-9).

1 Mos 15,7-18

Disse vers omtaler det andet trin i Guds pagt med Abram. Find nogle af de samme elementer, som vi fandt i det første trin.

Guds henvendelse til mennesket:

Guds kald til lydighed:

Guds løfte:

I det alvorfulde ritual i trin to viste Herren sig for Abram og gik mellem de nøje udlagte dele af dyr. Hvert af de tre dyr var slagtet og parteret og de to halvdele placeret over for hinanden med et mellemrum imellem dem. Fuglene blev dræbt, men ikke parteret. De, som indgik i pagten, skulle gå mellem de parterede dyr. Det var et symbol på en ed om evig lydighed over for de stipulationer, man på denne højtidelige måde var blevet enig om.

1 Mos 17,1-14

Beskriv, hvad der skete under det tredje og sidste trin af de guddommelige pagter med Abraham.

Betydningen af navnet Abraham understreger Guds ønske og plan om at frelse alle folk. En "mængde folkeslag" ville indbefatte både jøder og hedninger. Det Nye Testamente gør det overvældende klart, at Abrahams sande efterkommere er de, som har Abrahams tro, og som stoler på den lovede Messias' fortjenester. (Se Gal 3,7.29). Helt tilbage til Abraham var det Guds hensigt at frelse så mange mennesker, han kunne, uanset hvilket folkeslag de tilhørte. Og der er bestemt ingen forskel i dag.

Til eftertanke

Læs den første engels budskab, Åb 14,6-7. Hvilke paralleller kan du finde mellem det, englen siger, og det, der skete i pagten med Abraham? Hvordan handler de om det samme?

Pagtens forpligtelser

1 Mos 18,19

Som vi indtil nu har set, er pagten altid en nådespagt, hvor Gud gør for os, hvad vi selv aldrig vil være i stand til at gøre. Og pagten med Abraham er ingen undtagelse.

I sin nåde havde Gud udvalgt Abraham som sit redskab til at hjælpe med forkyndelsen af frelsesplanen for verden. Men opfyldelsen af Guds pagtsløfte var kædet sammen med Abrahams villighed til at øver ret og retfærdighed og i tro adlyde Gud. Uden den lydighed fra Abrahams side kunne Gud ikke bruge ham.

1 Mos 18,19 viser, hvordan nåde og lov hænger sammen. Det begynder med nåde ("Jeg har udvalgt ham") og efterfølges af den kendsgerning, at Abraham er en, som vil adlyde Gud og også få sin familie til at adlyde. Tro og gerninger viser sig her som nøje forbundet, hvad de også må være. (Se Jak 2,17).

1 Mos 18,19

Bemærk ordvalget i dette vers, især den sidste sætning. Hvad siges der om Abrahams lydighed? Selv om lydighed ikke er det, der giver frelse, hvilken betydning tillægges det her? Kunne pagten ifølge denne tekst opfyldes uden lydighed? Begrund dit svar.

Pagtens velsignelser kunne ikke nydes eller opretholdes, medmindre visse betingelser blev opfyldt af modtagerne. Selv om betingelserne ikke var nødvendige for oprettelsen af pagten, skulle de være kærlighedens, troens og lydighedens svar. De skulle vise, at der var et personligt forhold mellem menneskeheden og Gud. Lydighed var det middel, hvorved Gud kunne opfylde sine pagtsløfter til sit folk.

At bryde pagten gennem ulydighed er at være utro i et personforhold, der allerede er etableret. Når pagten brydes, er det ikke betingelserne for pagtens **oprettelse**, der brydes, med andre ord, pagten kan stadig bestå. Ved ulydighed bliver derimod betingelserne for dens **opfyldelse** overtrådt. Det betyder, at man går glip af pagtens velsignelser.

Til eftertanke

Kan du i dit eget forhold til Herren se, hvorfor lydighed er så vigtig? Kan du komme i tanke om eksempler, enten fra Biblen eller din egen erfaring, hvor ulydighed gør det umuligt for pagtens løfter at blive opfyldt?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Abrahams kald" s. 62-65; *The Acts of the Apostles*, "Jew and Gentile", s. 188-200.

Regnbuen er et tegn på Guds pagt med Noa. 1 Mos 17,10 fortæller om Guds pagt med Abraham. Omskærelse "skulle (1) skelne mellem Abrahams afkom og hedningerne (Ef 2,11), (2) forevige mindet om Jahves pagt (1 Mos 17,11), (3) fremme moralsk renhed (5 Mos 10,16), (4) repræsentere retfærdiggørelse ved tro (Rom 4,11), (5) symbolisere hjertets omskærelse (Rom 2,29) og (6) vise frem til den kristne dåb (Kol 2,11-12)" (*The SDA Bible Commentary*, vol. 1, s. 322-323).

Regnbuen vil forblive et tegn på Guds løfte indtil verdens ende; men det vil omskærelsens tegn ikke. Omskærelsen blev givet til Abraham som tegn på den retfærdighed, han havde modtaget ved tro på Gud (Rom 4,11). Ned igennem århundrederne kom omskærelsen til at betegne frelse gennem lovlighed. På Det Nye Testaments tid havde omskærelse mistet sin oprindelige betydning, I stedet er det vigtigste tro på Jesus Kristus, som fører til lydighed og forvandet liv.

Gal 5,6; 6,15
1 Kor 7,18-19

Spørgsmål
til drøftelse

1. Drøft forholdet mellem tro og gerninger. Kan det ene findes uden det andet? Hvorfor/hvorfor ikke?

2. "Der er stadig mange, der stilles på prøve ligesom Abraham. De hører ikke Guds stemme tale til dem direkte fra Himmelen; men han kalder dem gennem sit ords undervisning og sit forsyns styrelse. Det forlanges måske af dem, at de skal opgive en karriere med udsigt til rigdom og ære; at de skal afbryde behagelige og indbringende forbindelser med andre mennesker og skilles fra slægtninge for at begive sig ud på, hvad der ser ud til blot at være en selvfornægtelses, prøvelsens og opofrelsens vej. Gud har en gerning, de skal gøre; men et liv i magelighed og under venners og slægtninges indflydelse ville hindre udviklingen af netop de karaktertræk, der er af betydning for gerningens udførelse. Gud kalder dem bort fra menneskelig indflydelse og hjælp og lader dem føle behovet for hans hjælp og for at stole udelukkende på ham, så han kan åbenbare sig for dem" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 63).

Kender du eksempler på nogen, som adlød et sådant kald?

Resumé

Gud kaldte Abraham til at få et helt særligt forhold til ham, et forhold, som skulle åbenbare frelsesplanen for verden.

